

СЛЕНГ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ: БАР'ЄР ЧИ МІСТ ДО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ?

У наш час діджиталізації та активного міжкультурного обміну країни стають ближчими одна до одної, що посилює значення мовної комунікації як ключового елементу сучасного суспільного життя. Особливу роль у цьому процесі відіграє сленг – неформальний пласт мови, який активно використовується у повсякденному спілкуванні молоді, у медіапросторі та соціальних мережах. Проте виникає питання: чи сприяє використання сленгу міжкультурному порозумінню, чи, навпаки, створює нові бар'єри для взаєморозуміння?

Сленг як мовне явище виник й досі продовжує розвиватися під впливом різноманітних соціальних та економічних чинників. Термін «сленг» почав широко вживатися з 1850-х років, хоча спершу його називали мовою простолюдів. Лише з першої половини ХХ століття це слово набуло сучасного значення, яке асоціювалося з мовною практикою окремих соціальних груп. Загалом, думки науковців, які досліджували питання міжінтернаціональної комунікації, зводяться до того, що межа між живою, розмовною мовою та сленгом була і є дуже рухливою, перехідною.

Перші згадки про «сленг» було зафіксовано в англійській мові, де спершу він стосувався жаргону злочинців, а згодом ця форма мовлення трансформувалася в засіб самовираження та ідентифікації різноманітних соціальних спільнот. Соціальний розвиток сучасного світу, технічний прогрес, нові віяння в культурі є тими чинниками, які сприяють розвитку англійського молодіжного сленгу, який являє собою значний прошарок розмовної мови, що має тенденцію швидко трансформуватися, постійно змінюватися та оновлюватися.

У Франції аналогом сленгу став термін «argot», який з'явився в ХІХ столітті. Спершу він також був пов'язаний із мовою маргінальних груп, однак пізніше увійшов до літературної та побутової мови. Водночас у США сленг розвивався під впливом афроамериканської культури, військової термінології та геймерських спільнот.

У країнах, які раніше належали до колишнього радянського союзу, сленг розвивався в контексті так званої «блатної мови», яка мала своєрідний статус у культурному просторі. Згодом розвиток мас-медіа та поширення інтернет-культури стали новими джерелами для формулювання сучасного сленгу. Мовознавці наголошують, що в українському мовному середовищі активізація вживання сленгової лексики значною мірою зумовлена зростанням зацікавленості до англійських культур та загальної популярності англійської мови.

Тобто, у контексті історичного розвитку сленгу, він виступає не лише мовним, а й культурним феноменом, що віддзеркалює дух часу.

Хоч деякі дослідники мови вважають, що сленг – це лексика, яка часто розглядається як порушення мовних норм, у нашому світі, де міжособистісна

комунікація дедалі частіше відбувається в онлайн-просторі, сленг трансформується у своєрідний «місток», який дає змогу представникам різних країн та культур підтримувати спілкування у неформальному середовищі. Особливу роль у цьому процесі відіграє молодь, яка є активним користувачем інтернету та водночас основним генератором і носієм нових лексичних форм. Глобальний молодіжний сленг, що формується під впливом соціальних мереж, цифрових мемів та англомовного контенту, сприяє формуванню умовно універсального простору спілкування. Слід зазначити, що англійська мова виступає основним джерелом поширення сленгових виразів, які набувають популярності в усьому світі. Чимало таких лексичних одиниць стали зрозумілими для молоді з різних країн, незалежно від їхньої національності чи мовної приналежності. Це свідчить про високу адаптивність сленгу та його здатність сприяти мовному порозумінню. У цьому контексті сленг виконує не лише лінгвістичну, а й соціокультурну функцію, полегшуючи інтернаціональну комунікацію та розширюючи горизонти міжкультурної взаємодії.

Таким чином, сленг, зокрема у форматі молодіжного та цифрового дискурсу, є потужним інструментом культурної інтеграції, що демонструє здатність мови швидко адаптуватися до нових соціальних реалій і сприяти порозумінню в умовах різноманітності.

Незважаючи на беззаперечний потенціал сленгу як чинника міжкультурної інтеграції, його використання може ускладнювати комунікацію, виступаючи перешкодою на шляху до взаєморозуміння. Це зумовлено низкою особливостей, характерних саме для сленгової лексики, головною з яких є складність або неможливість її точного перекладу іншими мовами. На відміну від загальноживаної лексики, сленгові вирази часто несуть глибоке культурне навантаження – алюзії на реалії, історичні події, соціальні стереотипи або популярні мемі. Такі елементи мовлення можуть бути зрозумілими лише в межах конкретної культурної чи соціальної спільноти. Додаткову складність становлять також сленгові аббревіатури, які важко піддаються перекладу або поясненню через свою багатозначність.

У випадках, коли сленг використовується без належного розуміння його значення та конотацій, це може призводити до серйозних комунікативних збоїв. Наприклад, носій іншої культури, вживаючи популярне сленгове слово поза контекстом, ризикує навмисно образити співрозмовника або створити враження нещирості чи непрофесійності. Аналогічно, в офіційному або міжкультурному діалозі вживання локального або молодіжного сленгу сприймається як недоречна лексика, що викликає непорозуміння або навіть комунікативний конфлікт.

Отже, хоча сленг є динамічним і живим компонентом мови, його використання у міжкультурному контексті вимагає обережності, врахування ситуації спілкування та розуміння правил етики комунікації. Без цих умов сленг із засобу комунікації може легко перетворитися на бар'єр, який заважає ефективному порозумінню та взаєморозумінню між представниками різних мовно-культурних середовищ.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що сленг водночас виконує функцію як «мосту», так і «бар'єру» у міжкультурній комунікації. Його вплив значною мірою визначається конкретною ситуацією спілкування, рівнем відкритості до

інших культур та готовністю співрозмовників до глибшого взаєморозуміння. З одного боку, сленг слугує дієвим засобом налагодження комунікації, особливо серед молоді, яка активно використовує цифрові платформи та соціальні мережі. Завдяки поширенню англомовних сленгових одиниць та створенню універсальних виразів у глобальному інтернет-просторі, формується спільне комунікативне поле, яке сприяє зближенню представників різних мовних середовищ. З іншого боку, сленг може спричинити труднощі у спілкуванні між представниками різних культур. Його значення часто вкорінене у специфічних культурних контекстах, містить алюзії, гумор чи соціальні підтексти, що важко піддаються перекладу або можуть бути сприйняті неоднозначно. Особливо це стосується випадків, коли відсутня культурна компетентність – здатність розуміти приховані значення, алюзії та соціальні конотації висловлювань.

Якщо розглядати ще й прикладний аспект, сленг відіграє значну роль у сферах медіа, перекладацької діяльності, міжмовних проєктах і викладанні іноземних умов. Це зумовлює потребу не лише у глибшому аналізі цього явища, але й у розвитку мовленнєвої та культурної компетентності для ефективного й доречного використання.

Отже, у сучасному світі сленг є динамічним і чутливим до змін мовним явищем, яке здатне як сприяти порозумінню, так і перешкоджати йому. Його успішне застосування у міжкультурному спілкуванні залежить від вміння адаптувати мовлення до контексту та розуміти культурну специфіку співрозмовника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк Л.В., Данілова Н.Р. Англійський молодіжний сленг як засіб самовираження та відображення світогляду тінейджерів. Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка. 2014. Випуск №2(74): Філологічні науки. С. 205-208. URL: <https://shorturl.at/mTuNP>
2. Науменко Л.М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення. Наукові праці кам'янець-Подільського національного університету. 2013. Випуск 34: Філологічні науки. С. 227-230. URL: <https://shorturl.at/hXl6w>
3. Яблонська К. Культура мовлення та молодіжний сленг. Видавництво «Наука. Освіта. Молодь». 2014. С. 246-247. URL: <https://shorturl.at/cBuOB>
4. Солдатова С.М., Козонак А.В. Лінгвістичний статус німецького молодіжного сленгу. «Молодий вчений». 2018. Випуск №4(56): Філологічні науки. С. 344-348. URL: <https://shorturl.at/jPQ7k>